

netop denne Gren har været i stærk Opkomst i de senere Aar, og det paagældende Afsnit allerede har foreligget færdigt i flere Aar, savner man allerede nu de nyeste Data paa dette Omraade. Selve de befolkningspolitiske Spørgsmaal (Malthus's Befolkningslære m. v.) og Kolonisationsforhold i Fortid og Nutid behandles af E. Svensén. Derefter kommer udførlige af Fagmænd udarbejdede Afsnit om de forskellige Næringsveje, saaledes om Jordbrug (af J. Leffler), Skovbrug (J. v. Engeström), Fiskeri (A. V. Ljungmann), Bjærgværksdrift (Th. Nordström), Industri (Ax. Raphael) og Handel (C. Rosenberg). Navnlig Industrien er meget udførligt og interessant fremstillet, og der gives bl. a. i dette Afsnit en udmærket historisk Redegørelse for de industrielle Driftssystemer og den industrielle Retsordning til de forskellige Tider, hvortil senere er knyttet et særligt og meget udførligt Afsnit af samme Forf. om det industrielle Arbejderspørgsmaal, dets Fremkomst og Udvikling, de tilstedeværende Misforhold, og hvad der ad privat Vej (særlig gennem Arbejdernes egne Foreninger) og ved Statens Hjælp (gennem Arbejderbeskyttelse og Arbejderforsikring) til forskellige Tider og i forskellige Lande er gjort til Afhjælpning af disse Forhold. Det er et Afsnit, som kan gøre Regning paa almen Interesse, og udførlig som Behandlingen er, vil det være af stor Betydning som Kildeskrift. I Bogens sidste Afsnit behandler J. Leffler det mere og mere om sig tagende Forsikringsvæsen. fremstiller Forsikringernes forskellige Former og Betydning, den historiske Udvikling og den forskellige Politik, Landene følger paa dette Omraade.

Af den her skitserede Indholdsoversigt vil det forhaabentlig fremgaa, at »Det ekonomiska Samhällslifvet« er et omfattende og grundlæggende Værk, hvor man ikke forgæves vil søge Raad ved Besvarelse af Spørgsmaal vedrørende Økonomiens Teori og Politik.

Michael Koefoed.

Meyers Vareleksikon. København 1902. Det nordiske Forlag.

Vor merkantile Litteratur er ingenlunde fattig paa Forløbere for denne fortræffelige Bog. I Aaret 1793

netop denne Gren har været i stærk Opkomst i de senere Aar, og det paagældende Afsnit allerede har foreligget færdigt i flere Aar, savner man allerede nu de nyeste Data paa dette Omraade. Selve de befolkningspolitiske Spørgsmaal (Malthus's Befolkningslære m. v.) og Kolonisationsforhold i Fortid og Nutid behandles af E. Svensén. Derefter kommer udførlige af Fagmænd udarbejdede Afsnit om de forskellige Næringsveje, saaledes om Jordbrug (af J. Leffler), Skovbrug (J. v. Engeström), Fiskeri (A. V. Ljungmann), Bjærgværksdrift (Th. Nordström), Industri (Ax. Raphael) og Handel (C. Rosenberg). Navnlig Industrien er meget udførligt og interessant fremstillet, og der gives bl. a. i dette Afsnit en udmærket historisk Redegørelse for de industrielle Driftssystemer og den industrielle Retsordning til de forskellige Tider, hvortil senere er knyttet et særligt og meget udførligt Afsnit af samme Forf. om det industrielle Arbejderspørgsmaal, dets Fremkomst og Udvikling, de tilstedeværende Misforhold, og hvad der ad privat Vej (særlig gennem Arbejdernes egne Foreninger) og ved Statens Hjælp (gennem Arbejderbeskyttelse og Arbejderforsikring) til forskellige Tider og i forskellige Lande er gjort til Afhjælpning af disse Forhold. Det er et Afsnit, som kan gøre Regning paa almen Interesse, og udførlig som Behandlingen er, vil det være af stor Betydning som Kildeskrift. I Bogens sidste Afsnit behandler J. Leffler det mere og mere om sig tagende Forsikringsvæsen. fremstiller Forsikringernes forskellige Former og Betydning, den historiske Udvikling og den forskellige Politik, Landene følger paa dette Omraade.

Af den her skitserede Indholdsoversigt vil det forhaabentlig fremgaa, at »Det ekonomiska Samhälslifvet« er et omfattende og grundlæggende Værk, hvor man ikke forgæves vil søge Raad ved Besvarelse af Spørgsmaal vedrørende Økonomiens Teori og Politik.

Michael Koefoed.

Meyers Vareleksikon. København 1902. Det nordiske Forlag.

Vor merkantile Litteratur er ingenlunde fattig paa Forløbere for denne fortræffelige Bog. I Aaret 1793

paabegyndte Hofraad, Professor Joh. Boekmann i Gøttingen et Slags Vareleksikon, og en Hr. Andreas Svendsen paatog sig i 1795 at oversætte samme til Gavn og Glæde for danske Handelsmænd. Bogen blev ikke færdig, men hvad der udkom indeholdt meget indgaaende Beskrivelser, som undertiden vare ret naive. »Heyrefier« berømmes i høje Toner som meget smukkere og bedre end »Strutsfier«, og man faar at vide, at »Heyren« er en Mosefugl med fire Tæer. Om Kamelhaar siges der, at det meste er »Gieddehaar« o. s. v. Imidlertid blev Subskribenterne paa dette Værk utaalmodige og fandt, at de »lærdere naturhistoriske og antikvariske Anmærkninger og Citater vare overflødige og kun egnede sig for Lærde eller Elskere af Naturhistorien«, hvorfor Oversætteren mente at burde rette sig efter sine Kunder, der selvfølgelig for Størstedelen var Handelsfolk, og afbrød Oversættelsen, men lavede 1797 »Indledning til Kundskab om de fornemste udenlandske Varer«, hvilket ret tarvelige Værk han endelig fik gjort færdigt. — 1807 mødte Kandidat i Lovkyndighed Juul Bruun med tre Bind »Akademi for Købmænd«, hvori der var et »Handels-Varelexicon«, »efter mangfoldige Kilder«. 1831 fandt Kammerjunker, Assistent i Toldkammeret, Ole Jørgen Rawert, at sidstnævnte Arbejde var antikveret og udgav, med Hjælp af Fagmænd og fremmede Værker, et Vareleksikon i to Bind, som dengang stod godt anskrevet i Handelsverdenen. 1856 udkom Svénné Langkjers Haandbog, der er den første, der anbragte Illustrationer, fornemlig af hvad der vedrørte Farvestoffer. Trolle & Ernst udgav i Flensborg 1863 »et fuldstændigt Varelexicon«, men med Fuldstændigheden var det kun smaat bevendt. I Faaborg udkom der 1872 ved F. M. Frandsen en Haandbog efter tyske og engelske Skrifter, der var bestemt særligt for Manufakturister. 1874 udgav Kolonialvarehandler Ed. Aug. Knudsen »Varekundskab i Kolonialfaget«, en nyttig lille Bog ogsaa indeholdende Handelsgeografi, Toldtarif etc. 1881 og 1893 mødte først Dansk Handelstidende og senere sammes Redaktør C. V. Rasmussen med nogle Antydninger til et Vareleksikon, der imidlertid ingen Betydning havde. Men i Aaret 1883 udgav Toldinspektør J. Hjorth et meget godt og dengang ganske tidssvarende Vareleksikon, der nu maa vige sit Sæde som det bedste i

sin Slags, naar Hr. Karl Meyers bliver færdigt. C. Hages fortræffelige »Haandbog i Handelsvidenskab« har selvfølgelig ogsaa et Afsnit om Varer, gruppevis ordnede, men ifølge Bogens Anlæg overflødiggør den ikke et fuldstændigt Vareleksikon. Hr. Karl Meyer (Laboratorieforsøger, Firma Detlefsen og Meyer) udgav 1898 paa Foranstaltning af Urtekræmmerforeningen, efter Hr. Chr. A. Muncks Initiativ, en »Varekundskaab, særlig for Kolonialhandlere«, der har gjort megen Gavn i vedkommende Kredse, men naar Hr. Meyer i sin Fortale antyder, at hans Bog er den første i sin Slags, der henvender sig til en enkelt Gren af Handelsstanden, da viser det blot, at han ikke har kendt Tilværelsen af Knudsens foran nævnte Bog om samme Emner.

Naar nu Hr. Karl Meyer udgiver et Vareleksikon, saaledes som Tid og Forhold kræve, maa det hilses med Anerkendelse af enhver og da selvfølgelig særligt af den nordiske Handelsstand. Man behøver blot at sammenligne de faa Ark, der allerede ere udkomne, med det 20 Aar gamle Leksikon af Hjorth, for at overtøye sig om, hvilket Fremskridt den nye Bog er. Naturligvis er der i Hjorths Bog en Del, som ikke længer har Kurs, og som Meyer har udeladt, men saa er der til Gengæld et saa rigt og interessant Materiale behandlet, at hvis Fortsættelsen bliver Begyndelsen lig, vil det nye Vareleksikon blive en Pryd for vor økonomiske Litteratur, ikke blot ved sit nydelige Udstyr, sine mange fortræffelige Illustrationer og Prøver af Træ og Tekstil, men ogsaa ved sit betydelige indre Værd. Endogsaa saa specielle Artikler som Aarsdale Grus og Arnage Kalk ere medtagne, og hvis man har Lyst og Mod til selv at fremstille Absint, saa har Leksikonet en Recept, hvorom jeg, begrundet i bristende Evner, dog ikke tør udtale mig. Saavel Hjorths som andre tidligere Leksika begyndte med »Aakande«, hvilken Opsats mindede noget om det, der i Horne-manns økonomiske Plantelære stod som »Egensk og Anv«, men dette Emne, saavel som mange andre, har Meyer fornuftigvis opgivet. Om Ananas siges der, at Frugten ikke indeholder Frø; dette er kun tildels rigtigt, thi i hvert Fald bærer Frugten rudimentære Frølegemer. Tekstilplanterne, hvoraf mange ere fremkomne i de senere Aartier, og hvoraf maaske flere kan

faa Betydning for Kulturen i dansk Vestindien, synes at skulle blive særdeles indgaaende omtalte. Om de overmaade mange Græsser og andre Foderurter, som det fremskredne og fremadskridende Landbrug har taget i sin Tjeneste, og hvis Frø derved er blevet saare vigtige Handelsvarer, vil forhaabenlig de kommende Hæfter bringe fuld Redegørelse, da Emnet er saare vigtigt og ret vanskeligt paa Grund af de mange forskellige Arter.

Varekendskab og Varekundskab er to meget forskellige Begreber. En dygtig Købmand vil snart, dreven af sine Interesser, faa Kendskaben; men Kundskaben om Varernes Oprindelse og Sammensætning maa han læse sig til, og denne Bog vil give ham al god og bekvem Adgang til Belæring i saa Henseende, forudsat da, at Fortsættelsen bliver Begyndelsen lig — noget jeg forøvrigt ikke har Grund til at tvivle om.

Chr. Erichsen.

W. Liebknecht. Zur Geschichte der Werttheorie in England. Jena 1902. Gustav Fischers Verlag. (112 S.).

Det tyske Socialdemokrati er bleven universitetsfåhigt: en hel Litteratur er opstaaet til Karl Marx' Forherligelse (f. Eks. Kautsky) og delvise Berigtigelse (f. Eks. Bernstein). Men de kritikløse Beundrere er i Flertal. Som i Kina stor Lærdom og Snille udvises i at fortolke Konfucius, udviser de unge socialistiske Akademikere i Gengivelsen af deres Mester ikke blot Flid og Skarpsind, men ogsaa en i vor vantro Tid rosværdig Evne til at tage Forstanden fangen under en fast Tro, der lader Grundlaget hævet over al Tvivl og Kritik.

Blandt de unge Marxister har nu en Dr. Liebknecht meldt sig med et Arbejde, der — om end det ligesaa godt kunde være uskrevet — dog er læseværdigt. Forfatteren gengiver de ledende engelske Økonomers Anskuelse om Værditeorien: 1) Adam Smiths Forløbere. 2) Smith til Ricardo, 3) den efter-ricardianske Periode, hvis Forfattere deles i Tilhængerne og Modstanderne af Ricardo, og 4) Mægleren og Kodifikatoren Stuart Mill. Som den sidste af de engelske Øko-